

Slovenski dom

Štev. 281.

V Ljubljani, v petek, 5. decembra 1941-XX

Leto VI.

Isključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redakcija: Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Na bojišču v Libiji — brez posebnih dogodkov

Vojno poročilo št. 550 — Novi ujetniki divizije »Ariete« — Italijansko in nemško letalsko nastopanje

Uradno vojno poročilo št. 550.

V Marmariki so italijanske in nemške sile vzdržale nadaljnje boje, ki so bili kronani z uspehom.

V krajevnih napadih na bojišču pri Tobruku so oddelki divizij »Trento« in »Pavia« napadli in zavzeli nekaj utrjenih točk in zajeli nekaj ujetnikov. Še drugi sovražniki so bili zajeti in razna vozila zasežena na bojišču pri Sollumu, in sicer med postojankami divizije »Savona«.

Na osrednjem odseku je bil angleški poskus za napad pri Bir el Gobbiju odločno zavrnjen, in sicer po naši skupini, ki je prizadejala napadalcu izgube in je uničila ter zajela nekaj motornih vozil. Na področju zahodno od Bardije so se boji med nemškimi motoriziranimi enotami in angleškimi skupinami.

Ob zadnjih bojih pri Sollumu je oklepna divizija »Ariete« zajela 1500 mož in sovražniku razdejala 25 tankov, 40 oklepnih vozil in mnogo drugih motoriziranih vozil.

Iz nadaljnjih ugotovitev je razvidno, da je bilo poleg letal, omenjenih v prejšnjih vojnih poročilih, sestreljeno po italijanskem in nemškem protiletalskem topništvu še eno letalo pri Benghaziju.

Neugodne vremenske razmere so ovirale delovanje obojega letalstva. Vendar pa so letalski oddelki Osi z uspehom napadli zbiranja avtomobilskih prevoznih sredstev vzhodno od Bir el Gobbija, in so ponovili napad na angleške oddelke pri zelenici Gialo.

Nad Sredozemskim morjem je angleška letalska skupina napadla naše torpedno letalo, ki se je potopilo, ko je vzdržalo žilav boj,

med katerim so naši lovci iz spremstva sestrelili dve angleški letali. Večina posadke našega torpednega letala je bila rešena.

Naša podmornica je v plamenih sestrelila angleško letalo vrste »Sunderland«.

Berlin, 5. dec. s. Uradno poročajo: V severni Afriki ni bilo večeraj pomembnejših vojnih operacij.

Sovjetska vojska je izpraznila finsko trdnjavo Hangö

Sovjetski napad pri Rostovu ni prinesel zaželenih uspehov. Zavržen izpad iz Sebastopola na Krimu

Hitlerjev glavni stan, 5. dec. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo naslednje uradno vojno poročilo:

V Donski kotlini so bili z velikimi izgubami za sovražnika zavrnjeni močni sovjetski napadi.

Pred Petrogradom so propadli novi sovjetski poskusi za izpade.

Letalstvo je uničilo del železniške proge iz Murmanska ter je ponoči in podnevi bombardiralo Petrograd.

Finske čete so zasedle Hangö. Na begu je sovjetska 12.000 tonska prevozna ladja »Stalin« zadela na finsko-nemško minsko zaporo in je bila zaradi treh eksplozij poškodovana. Nato sta dve nemški ogledniški ladji s skupno posadko 80 mož zavlekli sovjetsko prevozno ladjo s 6000 vojaki vseh činov, ki so bili na krovu, ter z mnogimi vojnimi potrebščinami v neko nemško pristanišče.

Helsinki, 5. decembra. s. Sovjetske čete so izpraznile trdnjavo Hangö. O tem je bilo mogoče izvesti naslednje podrobnosti:

Močan ogenj sovjetskega topništva je napovedoval, da namerava sovjetska vojska zapustiti trdnjavo Hangö. Finski vojaki so s svojih opazovališč lahko ugotovili, da so izbruhnili požari in nastajale eksplozije pri pristanišču. V pristanišče je prišlo mnogo prevoznih ladij in med njimi tudi veliki tovorni parnik »Molotov«. Mغلني dnevi so se množili, vendar pa se je lahko ugotovilo, da se je odvoz ruskih čet začel. Odpeljati je bilo treba približno 30.000 mož, mnogo teh čet pa je bilo na osamljenih otokih pri trdnjavi.

Ko se je megla dvignila, je sovjetsko topništvo začelo silovito streljati in v zadnjih dneh se je izvedelo, da so bili »Molotov« in drugi prevozniki parniki potopljeni v Finskem zalivu, vendar pa se je večina ruskih čet beg posrečil. Na enem delu finske obale so sovjetski vojaki napisali: »Sedaj odhajamo, pa se bomo vrnili, in to bo lepo maščevanje!«

Finska ofenziva se je začela dne 2. decembra in je bila še isti dan zavzeta trdnjava Hurso, zahodno od polotoka. Ta trdnjava je v zadnjih bojih že večkrat menjala posestnika. Vendar pa je bila ta trdnjava strateški ključ za ves vzhodni del polotoka. Dne 3. decembra zjutraj so Finci zasedli najvažnejšo utrdbo vzhodno od polotoka, in sicer otok Nastaa. Zaradi tega so Sovjeti morali zapustiti utrjene otoke, ki so tvorili izredno močno utrdbo Ruesseraa. Nato je prešla v ofenzivo skupina finskih pionirskih oddelkov, ki so vdrli v mesto samo. Ko se je začel ta del prodiranja, se je izvedelo, da je celotno ozemlje polotoka silno gosto posejano z minami. To je prisililo pionirje, da so morali napredovati tako, da so očistili vsak meter ozemlja. Na tem ozemlju pa je bilo še mnogo majhnih poljskih utrdb, iz katerih so sovjetski vojaki streljali proti finski četam.

Budimpešta, 5. dec. s. List »Budapesti Ertesite« piše, da je neuspeh napada, ki ga je na predelu pri Rostovu razbesnil maršal Timošenko, zaradi hudih izgub povzročil živo nezadovoljstvo med sovjetskimi voditelji, ker ta napad ni prinesel uspehov, katere je angleško-sovjetsko poveljstvo pričakovalo. Med člani sovjetske vlade je baje prišlo do nasprotij ne samo zaradi neuspeha poskušene ofenzive, temveč tudi zaradi položaja, ki se zaradi rastočega nemškega pritiska ustvarja pri Moskvi in pri Petrogradu.

Berlin, 5. dec. s. Poskus izpada ki ga je večeraj izvedla ruska posadka v trdnjavi Sebastopol, je smrtonosni ogenj nemškega topništva naglo strl. Isto topništvo je potem uspešno napadlo razne vojaške in industrijske cilje, zlasti v sebastopol-skem pristanišču.

Angleški izdatki za vojsko

Stockholm, 4. dec. AS. Švedski listi poročajo, da je Anglija v dveh letih vojske do septembra 1941 od svojega ameriškega kredita porabila tri milijarde dolarjev. Kakih 500 milijonov dolarjev je porabila še prej za naročila, ki so bila izdana še pred znanjem ameriškim finančnim zakonom. Angleški kredit v Ameriki znaša še kako poldrugo milijardo dolarjev.

Vladne spremembe v Romuniji

Bukarešta, 5. dec. s. Večeraj je prišlo do izpopolnitve v romunski vladi. Profesor Joe Petrovici, bivši član nacionalistične stranke pokojnega Goga, je bil imenovan za prosvetnega ministra. Bivši prosvetni minister general Radu Roseti ter bivši podtajnik v tem ministrstvu sta pred tremi tedni odstopila. Za propagandnega ministra je bil imenovan profesor italijanskega jezika na bucareški vseučilišči Aleksander Marcu. Državni podtajnik za naseljevanje je namestu odstopivšega generala Cvibenca postal Tito Drago.

Delitev srbske zemlje bolgarskim rodbinam v Makedoniji

Sofija, 5. dec. s. Imenovana je bila posebna bolgarska komisija, ki bo imela sedež v Skoplju ter bo nakazovala siromašnim bolgarskim rodbinam zemljo, ki je bila last Srbov, pobeglih iz bivše jugoslovanske Makedonije, zdaj priključene Bolgariji.

Knez Piemontski na obisku v Paviji in Milanu

Pavia, 5. dec. s. Kr. visokost knez Piemontski je večeraj zasebno obiskal Pavijo ter pregledal nekaj vojaških oddelkov. Umberta Savojskega so povsod prebivalci pozdravljali z največjim navdušenjem.

Milan, 5. dec. s. Kr. visokost knez Piemontski je večeraj v Milanu zasebno obiskal klinični paviljon za ranjene na obeh. Visoki general se je pogovarjal z bolnimi vojaki, ki so mu izražali vdani ponos, vzdikajoč Savojski hiši in zmagi italijanskega orožja.

Predsednik Dopolavora v Ljubljani

Ljubljana, 5. dec. s. V Ljubljano je dopotoval predsednik Narodne ustanove Dopolavoro. Takoj je šel k Visokemu komisarju ter zveznemu tajniku. V navzočnosti zveznega podtajnika ter pokrajinskega tajnika Dopolavora so obravnavali vsa vprašanja v zvezi z organizacijo pokrajinskega Dopolavora v Ljubljani in z njegovim nadaljnjim razvojem, s posebnim ozirom na Dopolavoro Oboroženih Sil. Popoldne je dostojanstvenik obiskal fašistovsko zvezo, poveljstvo GIL-a in sedež pokrajinske organizacije Dopolavora.

Vesti 5. decembra

Predsednik Združenih držav Roosevelt je za svojega posebnega odposlanca na Bliznjem Vzhodu imenoval bivšega ameriškega poslanika v Parizu Bullitta.

Italijanski poslanik v Sofiji grof Magistrati je imel večeraj dolgo posvetovanje z zunanjim ministrom Popovim.

Ameriški državni dolg bo po napovedih tiska v prihodnjem proračunskem letu narasel na sto milijard dolarjev. Zdj znaša 60 milijard.

Veliko protiboljševiško razstavo je priredilo poveljstvo madžarske vojske v Budimpešti. Razstavo je slovesno odprl predsednik vlade Barossy, ki je imel daljši govor o pomenu sedanjega boja zoper boljševizem.

Vrhovni španski vojni svet se je sešel pod predsedstvom generala Varela.

Vse zagrebške organizacije bodo prihodnje nedelje imele zbor in sprejeli, ki pojde po glavnih cestah do slavoloka zmage, katerega postavljajo na Jelačićevem trgu. Vsi udeleženci sprejema bodo posebnim pobiralcem dajali prispevke, in sicer odrasli po pet kun, otroci pa po dve kuni. V zameno bodo dobili poseben znak. Dajanje prispevkov ni obvezno.

Julijanski koledar v pravoslavni cerkvi na Hrvaškem je odpravljen s posebnim Pavelčevim odlokom. Tudi za pravoslavne bo na Hrvaškem veljal gregorijanski koledar.

Najlepše darilo

za bližnje in daljne prijatelje in znance za Miklavža, Božič ali Novo leto so knjige »SLOVENCEVE KNJIŽNICE«. — Vsaka knjiga le 5 lir.

Vrhovni poglavar hitlerjevske mladine Arthur Axmann je ozdravel in prevzel svoje poše. Axmann se je takoj v začetku udeležil vojne proti Rusiji in je bil brž hudo ranjen, ko je na čelu svojega oddelka osvajal sovjetsko trdnjavo.

Hrvatje iz Južne Amerike so Paveliču poslali vdanostno izjavo, katero je podpisalo 200.000 ljudi.

286 mornarjev in častnikov z nemške pomožne križarke »Cormoran«, ki se je potopila po boju ob avstralski obali, se je rešilo. Med mornarji je tudi poveljnik križarke.

V Rim je večeraj dopotovalo slovaško gospodarsko zastopstvo, ki ga vodi minister dr. Poljak.

42 angleških vojnih ladij je zdaj v ameriških ladjedelnih na popravilu, poročajo iz Washingtona. Zadnje dni sta prispeli tja križarka »Phoebe« in korvetna križarka »Clarica«.

Na španskem parniku »Castille Mareba« je zaradi nepazljivosti mornarjev nastala eksplozija in požar. Trije mornarji so umrli zaradi opeklin.

Iz Vichyja poročajo uradno, da je francoska vlada proučila splošni položaj v Alžiru. Notranji minister Pucheur izdeluje načrt za takojšnjo preureditev vseh upravnih ustanov v Alžiru.

Maršal Brauchitsch je sprejel v nemškem glavnem stanu španskega generala Moscarda, ki je obiskal špansko prostovoljsko legijo »Azur« na vzhodnem bojišču.

Svetovni šahovski prvak Aljehin bo danes igral simultanko proti 30 španskim šahistom v Madridu. Prihodnje sredo bo turnir med najboljšimi španskimi šahisti in bo sodeloval tudi Aljehin.

V zvezi s francosko-nemškimi razgovori, ki se bodo, kot se zdi, v kratkem začeli kot posledica Petainovega posveta z maršalom Göringom, je večeraj odpotoval v Pariz podpredsednik vlade, admiral Darlan, poroča »Piccolo«.

Ameriško prebivalstvo si polni zaloge

Stockholm, 4. dec. AS. Iz Newyorka poročajo, da se je ameriškega prebivalstva polastila posebna vrsta panika. Ljudje so začeli opaziti, da primanjkuje po trgovinah razne vrste blaga. Obenem so v trgovinah začele cene tako naraščati, kakor še nikdar do sedaj v ameriškem gospodarstvu. Ameriška vlada je v silnih skrbih, ker računa s tem, da bi ti dogodki mogli vplivati na ves položaj ameriškega gospodarstva.

Sovražni ameriški načrti zoper Japonsko

Tokio, 5. dec. s. Japonski tisk se še vedno veliko bavi s posveti med Japonsko in Ameriko ter s stališčem, ki ga Združene države kažejo do Japonske. Listi poudarjajo, da morebitna kriza med obema državama ni odvisna od odgovora japonske vlade na ameriške spomenice, temveč od razumevanja ameriške vlade za japonske potrebe.

»Niči-Niči« poroča iz Newyorka, da priprav-

ljajo Združene države popolno blokado Japonske in da mislijo preprečiti trgovanje tudi s tistim blagom, ki je navzlic poostrenim odnosom še vedno prihajalo iz Japonske v Ameriko ter iz Amerike v Japonsko. Amerika misli s svojim in angleškim vojnim brodomjem docela zatreti vsa japonska pota na Kitajsko ter v Indokino, pomagalo naj bi pri tem tudi sovjetsko brodomje.

Izjave o velikih bodočih nalogah nove albanske vlade

Rim, 5. dec. s. Duce je od novega predsednika albanske vlade dobil naslednjo brzojavko:

»Vlada, kateri imam čast predsedovati, je ponosna na zaupanje, katero ji je izkazal Kralj in Cesar, začenja danes svoje delo ter pošilja Vam, Duce, svojo ponižno in hvaležno misel. Zagotavlja Vam, da bo z neutrudljivo, strastno vztrajnostjo posvečala vse sile svojih članov nalogi, da bodo vodili ustvarjalno delavnost albanskega ljudstva. V svesti si bo svoje važne naloge kot predstava v okviru imperialne rimske skupnosti. Nova velika fašistovska Albanija, ki je izšla iz zmagovite vojne zoper Grčijo in Jugoslavijo, je ponosna, da je dala in da še daje svoj prispevek v veri in v dejanju za ustvaritev novega reda, ki ste ga Vi omenjali in pripravljali. Močna je zaradi pridobitve narodnega zedinjenja, prepričana o svoji žareči bodočnosti. Danes bolj kakor kdajkoli zastavlja vse sile, pripravljena, Duce, na sleherni žrtev, gledajoč na jutrišnji dan, ki bo s končno usodno zmago uresničil vse težnje bratovskega italijanskega in albanskega naroda. Mustafa Merlić Kruja.«

Novi predsednik albanske vlade je dopisniku AS dal naslednjo izjavo:

»Po Vladajevem nalogu je kr. namestnik zapupal meni odgovornost za vlado. To odgovornost

sem prevzel zlasti zaradi tega, ker mora fašist samo ubogati, in pa ker je dolžnost vsakega dobrega Albana, da služi, bodisi na poveljniškem mestu ali kot navaden vojščak, državi, ki je toliko trpela v preteklosti in ki jo je zdaj treba naglo peljati proti visokim ciljem, kateri so ji zagotovljeni zaradi združitve z Italijo. Delovni načrt vlade je naslednji:

1. Spremeniti zvezo med italijansko in albansko državo v zlitje duš obeh bratovskih narodov v vzajemnem spoštovanju, upoštevanju in ljubezni, ker je tako navodilo Ducejevo.

2. Poslušati Ducejevo zapoved, da je treba iti med ljudstvo in vedno samo med ljudstvo.

3. Izvajati strogo pravico do vseh.

4. Posvečati prav posebno skrb naši mladini s pomočjo šole in s pomočjo organizacij albanske fašistovske stranke.

5. Povečati delo na vseh področjih z bratovskim in plodnim sodelovanjem Italijanov, ki nam pomagajo s svojo razumnostjo, izkušnostjo, s svojim znanjem in s svojim kapitalom izkoriščati naše vire na korist obeh strani.

Prepričan sem, da bo Albanija s pomočjo fašistovske Italije mogla v kratkih letih postati na Balkanu vzgledna država ter bo imela vredno mesto v rimski imperialni skupnosti ter bo biser v savojški kroni.

Nemški propagandni minister o tem, zakaj mora biti Anglija premagana

Berlin, 5. dec. s. Pod naslovom »Neobhodno potrebno pojasnilo« je nemški minister za propagando dr. Göbbels v listu »Das Reich« objavil članek, v katerem pravi, da je angleško vojskovanje v politiki in na bojiščih dolga vrsta zgodovinskih predsodkov in napaknih vrednotenj. Angleži mislijo še danes, da je mogoče sedanjost Nemčijo primerjati z Nemčijo iz let 1914 do 1918 ali tudi iz leta 1932. Ne čutijo, da je prvi važni pogoj za zmago pravilno ocenjevanje nasprotnika, njegovih na-

menov in njegovih možnosti. Anglija bi izgubila vojno že samo zaradi teh svojih napaknih političnih nazorov, ker ni sposobna pravilno soditi nemškega ljudstva in njegove spremembe po prihodu narodnega socializma. Angleži se močno motijo, če mislijo, da bi se mogli ponoviti dogodki iz leta 1918. Ravno zaradi tega, ker je Nemčija tedaj drago plačala svoje zmote, je danes nakopičila sredstva in skušnje, ki jo delajo nepobitljivo.

Ostri ukrepi nove uprave v Siriji

Ankara, 5. dec. s. Degaulleovski komisar, ki so ga v Siriji postavili Angleži, je izdal vrsto trdih ukrepov, ki vedno bolj omejujejo svobodo Sirijcev. Med drugim je izdal zapoved, ki določa ustanovitve nekaj sirskih polkov, katere bodo vključili v angleško vojsko na Bliznjem Vzhodu. Te polke bodo sestavili z obveznimi nabori. Stroge kazni bodo zadele tiste, ki ne bi prišli na nabor. Zapovedana je tudi aretacija vseh Arabcev, osumljenih protiangleškega in protidegaulleovskega čustvovanja.

Sladkorna letina na Balkanu

Letina sladkorja na Balkanu je zadovoljiva. V Romuniji je bilo nasajenih a sladkorno peso 65.000 ha in je znašal pridelek 140 kvintalov na hektar. V Bolgariji so posadili 16.000 ha in znaša celoten pridelek 400.000 ton. Turčija je imela posajenih 44.000 ha in je tudi tamkaj letina dobra.

Pomoč Rdečega križa

Zeneva, 4. dec. AS. Mednarodni Rdeči križ je nakupil precej volne in oblek za dobrodelne namene. Francoski Rdeči križ je dobil 2400 kg volne. Pariškim otrokom pa je bilo poslano mleko. Pošiljk mleka bodo deležni tudi otroci v Alzaciji in Loreni. Tople obleke so dobili Poljaki, ki so internirani v Švici.

Pomorska bitka v Rokavskem prelivu

Berlin, 5. dec. s. Uradno poročajo: Med pomorskim spopadom v Rokavskem prelivu je neka nemška torpedovka potopila dve angleški motorni torpedovki ter z zadetki v celo poškodovala dve drugi. Tudi ogledniške ladje so se udeležile bitke in potopile angleško topničarko ter hudo poškodovale neko motorno torpedovko.

Zastopstvo bolgarske mladine v Italiji

Trst, 4. dec. AS. Zastopstvo bolgarske mladinske organizacije »Branik«, ki ga vodi predsednik organizacije dr. Blekov, je danes jutraj prišlo v Trst, kjer so ga pozdravili zastopniki mesta. Zastopstvo je takoj nato odpotovalo v Rim.

Prireditve italijanskih časnikaarjev v Lisboni

Lisbona, 4. dec. AS. Italijanski časnikarji na Portugalskem so snoči priredili v Italijanskem domu slavnostno kosilo na čast svojim nemškim tovarišem. Večer je potekel v ozračju pristranskega bratstva. Italijanski in nemški tiskovni ataše sta izmenjala govora, v katerih sta podčrtala skupno vero v končno zmago Osi.

Andrejčkov
Jože:

Zalost in veselje

Roman v slikah
Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

226.

V nekaj minutah je bila ladja poleg njiju. Pustila sta vesla, slekla suknje, mahala z njima in vpila na ves glas. A na tuji ladji ni bilo videti nobenega znamenja, da bi ju bili zagledali. Drvela je dalje in begunca sta obupno gledala za njo, ne da bi si mogla pomagati.

227.

»Zdaj je ni pomoči,« je odločil Rašet, ko sta žalostna sedla v čoln, »kakor izročiti se valovom in vetrovom. Sapa se je prevrgla, kakor da hoče, nalašč kljubovati. Zdaj piha od vzhoda. Morda naju bo prignala do katerega brega. Kolikor se mi dozdeva, ne moreva biti več daleč od Afrike.«

228.

Aleš se je teh besedi ustrašil, zakaj pri priči se mu je ponovil spomin na maroškega poglavarja, kateremu so ga tolovaji mislili prodati. Rašet ga je pa tolažil, da bosta na severni strani Afrike, ali pa že spotoma tja zlahka dobila kakšno evropsko ladjo, ki jih je ondot zmeraj dosti.

Da bomo tudi o božiču imeli cvetje

Ljubljana, 4. decembra.
O božiču vidimo v cvetličarnah cvetoče vejice forsije, češnje, breskve, marelice, belega trna, brogovite in drugih cvetličnih grmov, ki cveto zgodaj spomladi, preden ozelene. Priroda je namreč že v jeseni preskrbela zgodaj cvetoče grme s cvetnimi popki. Cvetni popki porabijo določeno množino toplote za razvoj in razvijanje cveta. Ker pa zgodaj spomladi cvetoči grmi in druge cvetice ne dobe od spomladanskega sonca dovolj toplote in sončne moči, imajo že v jeseni v svojih popkih skoraj dovršen cvet, ki potrebuje le malo toplote, da se razvije in odpre.

Na dan sv. Barbare, t. j. 4. decembra, odrežemo češnjeve ali druge mlade vejice, ki imajo cvetne popke in jih postavimo v kozarec z vodo na toplem prostoru. Te vejice zvezemo prav za božič, ko je zunaj vse mrtvo, brez vsakega cvetja. Kdor pa želi, da se cvetje še prej razvije, naj polkusi na naslednji način:

Lepe, s kolikor mogoče veliko množino cvetnih popkov obrasle vejice narežemo in jih v mrzlem prostoru polagoma otajamo. Nato odrežemo primerne mladice čim gladkeje pod kolonom in jih postavimo v vazo. Ker pa vode ne smemo menjati, ampak jo samo dolivamo, vržemo v vodo pol žličke soli in nekaj drobnih ogljev, da se voda ne usmrači. To tudi prepreči gnitje vejic. Pri normalni toploti, ki je v zakurjenih sobah, se odpro cvetni popki že čez tri tedne. Čim višje postavimo vazo, tem prej se odpro, ker je pod stropom zrak najtoplejši. Kasneje rezane vejice (januarja ali februarja) pa se mnogo prej odpro. Večkrat že po 7 do 10 dneh.

Vrtnarji, ki imajo večje priprave, »kopljejo« vejice v vroči vodi. Tako pripravljene se precej hitreje odpro. Tudi siljenje z etrom primora, da se cvetno popke prej razvije.

Siljenje z vodo pa lahko tudi sami priredimo doma. Po zgoraj omenjenemu načinu narežemo cvetne vejice, ki jih, ko so se že odvajale in dovolj ogrele, položimo v pločevinasto ali kako drugo posodo (pekačo, umivalnik), ki jo napolnimo z mlačno vodo. Potem postavimo posodo na ognjišče in počasi segrevamo do 45° C. Pri tej toploti obdržimo vodo vsaj pol ure. Seveda morajo biti vejice vedno popolnoma v vodi. Po tem času posodo odstavimo in pustimo, da se voda ohladi na toplotu, ki je v sobi. Nato vzamemo »okopanec« vejice ven in jih postavimo v kozarec na toplem prostoru. Čez nekaj dni lahko kopel obnovimo. Tako pripravljene vejice se za teden dni ali še več prej odpro.

Najlepše in najhitreje se odpro cvetovi forsije, za njo prideta rdeča in oranžna japonska kutina, dalje vse koščicaste sadje kot češnja, višnja, sliva itd.

Pa ne le cvetlične grmovje in drevje, marveč tudi vse pomladanske cvetice lahko prisilimo, da nam nekoliko prej pokažejo svoje modre, bele rdeče in rumene glavice. Sedaj nabereimo na vrtu čebulice in korenine teh rastlin in jih posadimo v lonček, ki ga postavimo na prostori, kjer je približno 3—5° C. Ko se rastlina oživi in požene cvetno stebelce, prenesemo lonček v toplejši prostor na svetlo. Tu se prav kmalu razcvete. Nikdar pa ne smemo teh cvetic takoj po vsajenju namestiti v toplo zakurjeno sobo, ker bodo odgnale le slabe in okrnele cvetove. Najprimernejše cvetice so: zvonček, trobentice, vijolice, božični koren, teloh, torilnica, žefran, podlesna vetrnica, narcisa itd.

Po nekaterih kmečkih, pa tudi meščanskih hišah imajo lepo navado, da na dan sv. Andreja (30. november) ali na dan sv. Barbare posejejo v primerne, z mokrim žaganjem ali mivko napolnjene posodice z žitom, ki ga za božič postavijo h jaslcam. Ko je žito 1 dm visoko, ga postrizemo, da znova in gosteje odršne. Po deželi sklepajo iz kalečega žita na bodočo letino.

Slovstvo — za cigaretni papir

Iz Kopenhagena poročajo da so se po današnih antikvariatih in knjigarnah začeli pojavljati posebno vneti kupci, ki se zanimajo za vsakovrstne knjižne izdaje na prav tenkem papirju. Ne zmanjko se dosi za tiskano snov, niso izbirčni glede elovetva: knjige naj obravnavajo Strindbergove drame ali naj nudijo bralcem stare protestantske pesmi, samo glede kakovosti papirja so silno natančni.

Tako so že nakupili nekateri »ljubitelji knjig« cele skladišnice stare svetovne literature, tiskane na prav finem papirju. Ni pa čudna ta velika ljubeznost do lepe knjige, saj so kupci sami strastni kadilci cigaret, ki jim žep ne zmore več cen za cigaretni papir, zdaj so pa v knjigarnah našli poceni nadomestilo za svojo strast.

Nova velika najdišča radiuma?

V Närkeju na Švedskem so te dni našli na zelo važne geološke najdbe. Pri nekem tamkajšnjem velikem izkopu škrljeveca so našli ne le znatne količine olja, marveč tudi bogate zaloge zelo redkih kovin, kakor vanadij, molibden, volfram, kobalt, nikel, uran in radium. Zlasti velike množine urana, iz katerega pridobivajo — kakor znano — silno dragoceno prvino radium, kažejo, da so v Närkeju odkrili največje ležišče radiuma na svetu. Potrditev te domneve pa bodo prinesla šele nadaljnja izkopavanja.

Čebelnj pik je nedolžen

Nekdaj je ljudski glas takole označil nevarnost čebele: Sedem čebel za enega sršena, sedem sršenov za enega gada. Danes pa pravijo večaki, da je čebelnica prav nedolžna živalica. Menijo namreč, da bi moralo človeka hkrati napasti pet sto čebel, da bi bilo njegovo življenje v resnični nevarnosti. Torej je ta nevarnost za nas prav majhna, zlasti ker je čebela po sebi zelo miroljubna, saj ji po piku grozi sami smrt. Zato ne napade, razen če jo razdražimo ali kadar brani svoj dom. Seveda pet sto vbovov velja za zdravega človeka. Bolehni in posebno tisti, ki trpe za poapnenjem žil, so mnogo bolj občutljivi.

Bajkalsko jezero je znanosti uganka

V osrednji Aziji leži Bajkalsko jezero, ki dela raziskovalcem prav hude preglavice. V zvezi s tem jezerom je cela kupa ugank, ki jim še do danes niso našli rešitve.

Pri smučanju je na marsikaj paziti

Pred nekaj tedni je pri nas zapadel prvi sneg in že so bile na sporedu tudi prve nesreče. Vsako leto pozimi si precej smučarjev polomi roke in noge, to pa vse zaradi tega, ker premalo pazijo nase.

Pri nas je smučanje v zadnjih letih zavzelo širen razmah, postalo je nekakšen narodni sport. Za smučanje pa se je treba pripraviti že prej, tako da si pri prvih spustih ne pretegujemo misel, da nam srce ne oslabi po nekaj minutah naporenega vzpona itd.

Zima nam, posebno če je veliko snega in mraza, omogoča gojiti razne vrste športa, in vprav smučanje spada med najpopularnejše. Pa tudi smučanje spada med najbolj nevarne športne panoge, kjer se dogajajo številne nesreče, ki pa jih je kakor rečeno, kaj lahko preprečiti, posebno če na to pazimo.

Kateri pa so vzroki številnih nezgod? Enkrat na teden na terenu, oblečen v smučarsko obleko, je človek neokreten, mišičevje je neizvežbano in še nekatere manjše okolnosti povzročajo te nesreče. Športnikom, ki tudi med letom goje razne športe, tudi smučanje ne more škodovati in se tudi na beli poljani takoj znajdejo.

Dihanje, oblok krvi in druge fiziološke funkcije našega telesa se morajo prilagoditi naporom. Posebno sklepi na rokah in nogah so kaj občutljivi. Vprav sklepom moramo posvetiti največ pozornosti. Kdor nima sklepov vajenih napora, naj jih obveže s posebnimi ovoji.

Čeprav je jezero daleč od svetovnih morij, živijo v njem vrste rib, ki jih drugače najdemo le v oceanskih vodah, kakor losos in tri zvrsti slaničkov. Celo mroži so tu. Sploh je presenetljivo bogatstvo in pisanost živalskega sveta v tem največjem gorskem jezeru, ki pa je skozi več ko 5 mesecev v letu zamrznjeno.

Domnevajo, da so na njegovem dnu topli izviri, ki nudijo življenjsko možnost tako bogatemu živalskemu svetu.

Angleški trgovci morajo omejiti reklamo v Ameriki

Stockholm, 4. dec. AS. Izvedelo se je, da je angleški minister za čezmorsko trgovino razposlal tajno okrožnico vsem angleškim velikim trgovcem, v katerih jim naroča, da naj čimbolj omeje svojo reklamo v severni in južni Ameriki. Preprečiti je namreč treba, da bi se zaradi te reklame v Ameriki širil vtis, da se Angleži tudi sedaj bolj zanimajo za svojo trgovino, kakor pa za vojno.

Važen del zimske higijene je tudi obutev in obleka. Obutev mora biti dovolj trpežna in ne občutljiva za vlago in mraz. Čevlji mora biti v gležnju tesno oprijeti k nogi.

Počitek pred smučanjem je tudi posebne važnosti za vsakega smučarja. Kadar gremo na krajši ali daljši izlet, se moramo prej dobro odpočiti. Če nismo pred turo dobro spočiti, to precej škoduje organizmu. To je važen moment posebno za mladino, ki hoče še ne spočita kar brez počitka smučati.

Kadar gremo smučat v hribe in smo doli časa od doma, moramo posebno paziti, da se v prenočiščih ne prehladimo. Zimski sport nas more pred prehladom in drugimi takimi neugodami zelo okrepiti, lahko nam pa tudi škoduje za vse življenje. Zelo nevarno je sedeti v prepotenih srajcah doli časa. Če je le mogoče, si takoj po prihodu na cilj slecite prenočene srajce in ostalo. Tudi premočne čevlje je treba takoj znežiti.

Če gremo na daljše gorske ture, ne pozabimo na olje, s katerim si namažemo kožo, ki je izpostavljena soncu, in pa naočnike, ki nas varujejo pred hudim zimskim soncem. Če je huda zima in brije oster veter, ne pozabite si od časa do časa s snegom odrgniti nos, da vam ne zmrzne, ušesa pa morate imeti dobro zavarovana.

Zaradi tega je treba posvetiti svojemu telesu veliko pozornosti, preden gremo na smučke, da ne bo pozneje nepotrebna zdraviljenja po bolnišnicah in sanatorijih.

DOBRI STARI ČASI

»Ne vem,« je odgovoril profesor in na jezo začutil, da je zardel; in zaradi tega je zardel še bolj. Pasotti je hitro zaznamoval v svoj duševni zapisnik, da je profesor v zadregi odgovoril in zardel. »Napačno bi storil,« je rekel, »če bi zdaj odnehal. Razumljivo je, da dela grofica težkoče, a v bistvu je dobra in ga ima zelo rada. Kaj je prestala zadnjo noč, uboga ženska!«

Pogledal je profesorja, ki je nemirno in mrko molčal, ter pomislil: ne govoriš? Torej veš. »Saj razumete,« je nadaljeval. »Če nič ne pove, kam greš? Se vam ne zdi?«

»Toda jaz ne vem nič, ne razumem nič!« je vzkliknil Gilardoni, vedno bolj mrk, vedno bolj nemiren.

Tu se je Pasotti drznil stopiti še korak naprej, četudi je vedel, da profesor že dolgo ne hodi več k Rigeyevim, a ni vedel vzroka.

»Treba bo povprašati na Castellu,« je rekel s hudomušnim smehljajem.

Zdaj pa je gospod Gilardoni, v katerem je že dolgo vrela, vzkipeł.

»Bodite tako prijazni,« je rekel srdito, »pustiva ta razgovor! Pasottijev obraz se je zmrčilo. Bil je sicer vljuden, priliznjen, sladak, a njegov ponos ni dopustil, da bi mirno prenesel neljubno besedo, ki mu jo je kdo vrget v obraz. Bil je nadvse nezadovoljen. Ničesar več ni rekel in čez čas se je poslovil z dostojanstveno hladnostjo. Potlačil je v sebi jezo in odšel med pesu in rpo.

Ko je bil spet na cesti, je malo postal, si podprl brado z roko in premišljeval. Potem se je obrnil proti obrežju Casarica

25 s počasnimi koraki in zelo sključen, a žarečih oči kakor pes, ki je zavohal v hiši poskrte gomoljke. Prestrašeni odgovori dona Giuseppeja, trdovratni odgovori Marije, zadrega in jeza profesorjeva, vse to mu je govorilo, da je na pravi poti. Prišlo mu je na misel, da bi šel v Loggio, kjer prebivata Paolin in Paolon, človeka, ki sta o vsem dobro poučena. Potem se je pa spomnil, da je torej, in ju najbrž ne bi našel doma. Ne, najbrž bo, da gre iz Casarica naravnost v Castello, vohat in silit v stanovanje neke gospe Ceccove. To je bila dobra ženska, zlatega srca, znana po svoji vztrajni čuječnosti, s katero je opazovala skozi svoja okna z daljnogledom vso Valsoldo. Vsak dan je lahko povedala, kdo je šel v Lugano s čolnarjem Pinom in brodarjem Panigletom, zasledovala je kilometer daleč razgovore ubogega Pinella z neko Mochitovo pred cerkvijo v Albogasiu; vedela je, v koliko dneh je spil inženir Ribera sodček piva, ki ga je peljal njegov čoln praznega iz Orije v vinarno v S. Margherito. Če je bil Franco pri Rigeyevih, bo gospa Ceccova to začetno vedela.

Na hodniku, ki drži iz Casarica do ceste na Castello, je zaslišal Pasotti, da gre nekdo za njim. Ko ga je v tem prehitel, se mu je zdelo, da je spoznal v njem nekoga, ki so ga imenovali »preganjanega zajca«, ker je vedno zelo naglo hodil. Bil je to velespoštovan človek, še bolj radoveden kakor Pasotti.

Bil je človek, ki je hotel vedeti vse zgolj iz vedoželjnosti, brez kakršnih drugih namenov. Vedno je hodil sam, povsod ga je bilo dosti. Ko blisk se je prikazal in izginil zdaj tu, zdaj tam, kakor nekatere velike žuželke, ki se poženejo kvišku, zacvrče in zatrepčejo s krili, potem utihnejo in jih ni ne slišati, ne videti, dokler se znova ne poženejo kvišku in zaplahutajo s krili.

Videl je, da sta stopila Pasottijeva v »spalačo«. Zaradi nenavadne ure se mu je zdelo to sumljivo. Nekje na polju se je skril in videl je, da se je gospa Barbora vrnila domov, kontrolor pa je krenil proti Casaricu. Od daleč je šel za njim, in ko je bil oni na obisku pri Gilardoniju, se je postavil za steber v hodniku, ki drži proti Casaricu. Zdaj pa je izkoristil temo in se

zmuznil mimo njega, da bi tekel na Castello, ga tam počakal in opazoval s kakega ugodnega mesta. In res ga je videl, da je stopil h gospe Ceccijevi.

Stara golšava gospa je bila v salonu. Z levico je držala majhnega otroka, ki se je je oklepal okoli vratu, s pravo roko pa je držala ogromno cev iz lepenke, ki je bila pritrjena v oknu kakor topič, namerjena na svetlikajoče se jezero, na belo jadro, razpoto v vetru. Ko je vstopil sklonjen, s klobukom v roki in s priliznjeno sladkim obrazom je dobra, gostoljubna gospa hitro odločila tisti čudni, dolgi nos iz lepenke, ki ga je z veseljem vtikala v najoddaljenejša tuje predmete, kamor ni mogla doseči s svojim rumenkastim, ne prekratnim nosom. Sprejela je kontrolorja kakor bi sprejela svetnika-čudodelnika, ki je prišel da jo reši golše.

»Kako ste pridni, gospod kontrolor! Kako ste pridni, gospod kontrolor! Kakšno veselje! Kakšno veselje!«

»Malo tortice! Košček mandljeve pite!« Dragi gospod kontrolor! Kozareček vina! Požirek likerja! — Saj mi boste odpustili, kaj ne,« je potem dostavila, zakaj otrok se je začel oglašati. »To je moj vnukček, veste, moj najljubši!«

Pasotti se je dolgo branil, zakaj imel je v želodcu poleg dona Giuseppeja češnje še Gilardonijevo pivo. Nazadnje pa se je moral vdati in začel je obdelovati košček mandljeve torte, ki mu ni preveč dišala. Otroček pa se je med tem oklenil babičine golše.

»Uboga gospa Ceccova! Dvakrat matile je ganljivo vzkliknil hudobni lisjak ob tem pogledu in se smejal v pest. Ko jo je povprašal po gospodu možu in po sorodnikih tja do tretjega kolena, je začel govoriti o gospe Teresiji Rigeyevi. Kako je nesrečni ženi? Slabo! Zares tako slabo? Odkdaj vendar? Je za to morda kakšen poseben vzrok? Kakšna neprijetnost? Njene stare skrbni so poznane, ali so k tem prišle morda še nove? Morda zaradi Luize? Zaradi tiste poroke? In don Franco, ali nikoli ne pride na Castello? Podnevi mogoče res ne, toda...?